

ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι... Δρ. ν. 3.—
Ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ • • 3.50

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΤΙΜΑΤΑΙ

Λεπτῶν..... 20
261—Γραφεῖον ἑδ. Ἑρμοῦ—261

Αἰτήσεις πρὸς ἐγγραφὴν συνδρομητῶν, μὴ συνο-
δεύομεναι ὑπὸ τοῦ τιμήματος τῆς συνδρομῆς, εἰσὶν
ἀπαράδεκτοι.

ΙΕΡΟΤΗΣ ΥΠΟΣΧΕΣΕΩΣ

ΒΕΟΧΟΣ Ἄγγλος πολιτικός λέγεται ὅτι κατενόησε
τὴν ἀγιότητα τῆς ὑποσχέσεως ἐκ περιέργου μαθήμα-
τος τὸ ὅποιον ἔλαβε παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ παῖς ὢν.
Ἐύρισκόμενος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ διὰ τὰς ἐορτάς, καὶ
περιδιαβάων μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ κήπῳ, οὗ-
τος ἔδειξεν εἰς αὐτὸν τοίχον ὃν ἐσοκίπει νὰ κρημνίσῃ.
«ὦ, λέγει ὁ παῖς, πολὺ ἐπεθύμουν νὰ ἴδω τοίχον κα-
ταρριπτόμενον.» «Ναί τέκνον μου θὰ ἴδῃς», εἶπεν ὁ
πατήρ. Τὸ πρᾶγμα ὅμως διέφυγε τῆς μνήμης του, καὶ
κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ παιδὸς πολλῶν διορθώσεων
γενομένων, ἐρρίφη καὶ ὁ τοίχος καὶ νέος ἐκτίσθη εἰς
τὴν θέσιν του. Ὄταν ὁ παῖς ἐπανῆλθεν οἴκαδε καὶ τὸν
εἶδε, εἶπεν: «Πάτερ, μοι ὑποσχέθης νὰ ἴδω τὸν τοίχον
ἐκεῖνον καταδαφιζόμενον.» Ἀμέσως ὁ πατήρ ἐνεθυμή-
θη τὴν ὑπόσχεσίν του καὶ πολὺ ἐλυπήθη σκερθεὶς ὅτι
ἐράνη ἀφροντίς εἰς τὴν ὑπόσχεσίν του. «Τέκνον μου,
εἶπεν, ἔχεις δίκαιον. Ὑποσχέθη, καὶ ὤφειλον νὰ μὴ
λησμονήσω. Εἶναι τώρα λίαν ἄργα ἵνα πράξω ἀκρι-
βῶς ἐκεῖνο τὸ ὅποιον εἶπον ὅτι θὰ πράξω, ἀλλὰ ἤθε-
λες νὰ ἴδῃς τοίχον κρημνιζόμενον καὶ θὰ τὸν ἴδῃς.»
Διέταξε τότε τοὺς κτίστας νὰ καταρρίψωσι καὶ οἰκο-
δομήσωσι τὸν νέον τοίχον, ὅπως ὅσον τὸ δυνατόν ἐγ-
γύτερον ἢ ὑπόσχεσίς του ἐκπληρωθῇ. «Ἐδαπάνησα εἰ-
κοσι λίρας», εἶπεν εἰς φίλον του σκάπτοντά αὐτόν,
ἀλλὰ, προσέθηκε, καὶ ἂν ἐκάτῳ ἤθελα δαπανῆσαι θὰ
τὸ θειώρου εὐθηνὸν μέσον ἵνα ἐντυπώσω ἐπὶ τῆς δια-
νοίας τοῦ παιδὸς μου ἐφόσον ζῇ τὴν σημαντικότητα
τὴν ὅποιαν ἄνθρωπος ἐντιμὸς ὀφείλει νὰ ἀποδίδῃ εἰς
τὴν ὑπόσχεσίν του.

Η ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΙΣΙΝ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ

Διὰ τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων τῆς
φυσικῆς ιστορίας.

(Ἰπὸ Ε. Α. ΚΕΧΑΓΙΑ.)

(Συνέχεια, καὶ τέλος ἴδε προηγούμενον φύλλον).

ΣΤΕΛΕΧΟΣ φυτοῦ τινος, κομίζοντος ὀλίγα τινὰ ἀπλά
φύλλα καὶ ἄνθη· οἶον ὁ κρήνος, καθιστᾷ ἀντιληπτὴν
τὴν αἰτίαν τῆς συγκλίσεως τῶν διαφόρων μερῶν, ὡς
ἐκ τοῦ βάρους αὐτῶν πρὸς δὲ καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ ὀ-
πτικού φαινομένου, καθ' ἣν τὰ ὀπισθεν κείμενα φύλλα,
ἐνεκα τῆς ἐπιπροσθήσεως τῶν ἐμπροσθίων καθίσταν-
ται ἀόρατα. Εἶνε δὲ διδακτικώτατον καὶ ἐπαγωγό-
τατον ὁ πατήρ ν' ἀγῆ τὸν χειμῶνα τὸν παῖδα εἰς τὴν
φύσιν, ἵνα τὰ κατὰ τὸ θέρος παρατηρηθέντα φυλλο-
φοροῦντα δένδρα ἤδη γομᾷ ἐκ τῆς πλοκῆς τῶν κλά-
δων αἷ. διακρίνη, κατ' οἶκον ἰχθυογραφῶν αὐτῶν τὸν
σκελετόν. Ἐάν ὅμως ὁ πατήρ δὲν κέκτηται τὴν ἱκα-
νότητα νὰ καθοδηγῇ τὸν παῖδα εἰς τὴν ἰχθυογραφίαν
τῶν χαρακτηριστικῶν μερῶν τοῦ σκελετοῦ καὶ τοῦ
φυλλώματος τῶν διαφόρων δένδρων, τουλάχιστον ἀς
παρορμᾷ τὸ παῖδα τῶν σχημάτων τούτων διὰ τῆς ἀ-
μέσου αἰσθήσεως ἀκριβῶς ν' ἀντιληφθῇ. Διότι ἡ ἀκoi-
βῆς ἀντίληψις εἶνε ὁ κύριος μοχλὸς κατὰ τὰς καλλι-
τεχνικὰς μελέτας, ἀς οἱ φίλοι τοῦ καλοῦ ποιοῦνται.

Ἡ δὲ ἀντίληψις τοῦ τοπίου μεταβαίνει εἰς παρά-
στασιν, οἶον εἰκὼν, ἐν τῷ παιδικῷ νῶ, ὡς καὶ ἐν τῷ
νῶ τοῦ πρὸς πολιτισμὸν ὄργωντος λαοῦ, ὀφέ. Πλείστοι
δὲ παῖδες ὡς καὶ τῶν ἀνηλίκων οἶκ ὀλίγοι ἐφιστῶσι
μετ' ἐνδιαφέροντος τὴν προσοχὴν αὐτῶν, παρατηροῦν-
τες τοπιογραφικὴν τινα εἰκόνα, μόνον ἐπὶ τῶν ἀνθρώ-
πων ἢ ζῴων καὶ οἰκιῶν, οὗς ὁ καλλιτέχνης ἐθεσεν ἐκεῖ
πρὸς διακόσμησιν καὶ ἐνοποιήσιν τῶν μερῶν τῆς εἰ-
κόνας αὐτοῦ. Ὄθεν, ἂν οἱ περιήπτου τελῶνται, ὡς ἀ-
νωτέρω περιέγραψα, ὁ παῖς τοσοῦτον μορφοῦται, ὥστε
καὶ ἐάν δὲν ἀποβῇ ζωγράφος, ἐν τῇ περιήψῳ ὁμοίως

της πατρίδος αυτού, χωρίς να μεταβαίνει πάντοτε επί των λεγομένων *ωραίων σημείων*, πανταχού αντλεί θείαν και άγιαν ήδονήν και εν αυτοίς δε τοίς μεμονωμένοις άτραποις μόνος θάινων, απολαύει ήρέμου χαράς, ής ο μέγας των ανθρώπων σωρός άτυχώς στερείται. Πλήν όμως των παρατηρήσεων επί των δένδρων, ών φυσικῶ τῷ λόγω τῷ χρώμα του κορμού και του φυλλώματος αὐτῶν ἀνάγκη νά μή παροράται, δέον και τὸ σχῆμα τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους νά παρατηρήται. Τὸ πρὸς τὸν ὀρίζοντα ὁμαλῶς ἀνυψούμενον ἔδαφος, ἡ σκιερά χαράδρα μετὰ τῶν φοβερῶν αὐτῆς κλιτύων, ἡ κοιλάς μετὰ τῶν ὄρεινῶν παραπετασμάτων, ὁ ὑπὸ βρύων και λειχηνῶν κοσμούμενος βράχος, αἱ ὄφρυδες γραμμαὶ τῶν βράχων εἰσὶ σχήματα, ὧν, ἐάν ἡ ἰχνογράφησις τυχόν παραμεληθῆται, ἡ ἀκριβῆς ὅμως παρατηρήσις και εἰδικῆ τις ἐπ' αὐτῶν ἐρμηνεία δέον νά τελεῖται.

Τὸν δὲ θεμελιώδη προοπτικὸν κανόνα καθιστᾷ ἀντιληπτὸν, ὅτι μεμακρυσμένα ἀντικείμενα φαίνονται τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ παρατηρητοῦ μικρότερα ἢ τὰ ἰσομεγέθη πλησίον, ἐν μὲν τῷ δωματίῳ ἡ τράπεζα, ἢ οἱ ὀπίσθιοι πόδες φαίνονται βραχύτεροι τῶν ἐμπροσθίων ἐν δὲ τῇ φύσει ἡ δένδροστοιχία, καθ' ἣν τὰ δένδρα φαίνονται ἐπὶ τέλους ὡς ἐνούμενα και πολὺ κατὰ τὸ μέγεθος μικρότερα τῶν πλησίον τοῦ παρατηρητοῦ κειμένων. Λαμβάνων δὲ ὁ πατήρ ἀνά χεῖράς του τοπογραφικὴν τινὰ εἰκόνα, καθοδηγεῖ τὸν παιδᾶ νά παρατηρήσῃ, ὅτι κατὰ τινὰ ἀνάλογον πρὸς τὸν ἐν λόγῳ νόμον ἐπισυμβαίνει ὀπτική ἀπάτη, καθ' ἣν τὸ ὀπίσθεν ἑτέρου τινὸς ἀντικειμένου κείμενον φαίνεται ὡς βαθύτερον. Μετὰ δὲ ταῦτα διεγείρει ὁ πατήρ τὴν προσοχὴν τοῦ παιδὸς ἐπὶ τῶν σκιῶν, ἃς τὰ σκεῦη και ἐπιπλα τοῦ δωματίου αἱ οἰκίαι, τὰ δένδρα, τὰ ὄρη και τὰ νέφη ἐπιρρίπτουσι, παρορμῶν αὐτὸν πρὸς ἰχνογράφησιν ἀπλῶν σωμάτων σκιαγραφικῶς· εἶτα δὲ εἰς παράστασιν σωμάτων μετὰ χρωμάτων. Τὰς διαφορὰς δὲ ἀποχρώσεις λαμβάνει ἐκ τῆς φύσεως ὡς δένδρων, ἀνθέων κ. Ἄδον ὅμως ὁ παῖς και τῆς ἀερίου προοπτικῆς νά ἔχη ἐνοιαίαν τινὰ, ἣν πορίζεται ἐκ παρατηρήσεων τοῦ αὐτοῦ χρώματος κατὰ διαφορὰς ἀποστάσεις ὡς τὸ χρώμα τῆς ἐπιφανείας τῆς λίμνης ὑπὸ εὐδίου και ὑπὸ νεφελώδη οὐρανόν· τὸ κυανοῦν ἢ φαῖον χρώμα μακρὰν κειμένων δασῶν ὑπὸ αἴθριον ἢ ὀμιχλώδη ὀρίζοντα.

Ἀφοῦ δὲ ὁ παῖς τῆς θεᾶς τῆς μαγευτικῆς πανσελήνου ἀπολαύσῃ, ὁ πατήρ πρὸς ἀντίθεσιν ἐν σκοτεινῷ δωματίῳ φλέγων οἰνόπνευμα, περιέχον διάλυσιν μαγευτικοῦ ἀλατος, παρασκευάζει οὕτω ταρταρώδη φωτισμόν.

Ὁ ζωηρὸς παῖς οὐδεμίαν δέεται παρορμήσεως ὡς πρὸς τὸν χρωματισμὸν λιθογραφημένων μικρῶν τοπιῶν, ἐνᾶ οὕτω χρησιμοποίησῃ τὰς προσκτιθείσας γνώσεις αὐτοῦ ἐκ τοῦ κόσμου τῶν χρωμάτων. Ἐάν δὲ ὁ πατήρ δυνήται καλῶν τινὰ νά πορίσῃ τοπογραφικὴν εἰκόνα, δέον τῷ οὕτω παρασκευασμένῳ παιδί φαῖδραν νά παρασχηθῆ διδασκαλίαν ὡσαν. Μετρίως ὅμως ἡ κακῆ εἰκόνας προτιμᾷται ἢ ἑγγύσιος φύσις.

Εἶνε γνωστὸν ὅτι εὐάριθμοι εἰσὶν οἱ γονεῖς, ὅτινες κέκτηνται τὴν ἰκανότητα τὰ τέκνα των νά διδάξωσι τοπογραφικὰς εἰκόνας ἐκ τῆς φύσεως ἢ ἀντιγράφωσι, χρωματίζοντες ταύτας, ἢ δὲ μηχανικῆ ἀπομίμησις τῶν λιθογραφημένων τοπιῶν ἴσως μᾶλλον βλάπτει, ὡς οὐδεμίαν ἀφορμὴν εἰς εὐχερεῖς τινὰς βιοπογραφίας παρέχουσα. Πάντες ὅμως οἱ γονεῖς δύνανται νά ἀδηγῶσι τοὺς παιδᾶς αὐτῶν τὴν ὡραίαν φύσιν διὰ τῆς κηπουρικῆς ἢ ἀπομιμῶνται. Ἀφοῦ δὲ κατορθώσῃ ὁ παῖς πάσας τὰς τεχνικὰς ἐργασίας ἐκ φυσικῶν ἀντικειμένων νά ἐπιτηδεύηται ὡς νά κατασκευάζῃ ἀλυσοὺς ἐξ ἀνθέων, νά συνθέτῃ στέφανον κ. ὡς λυσιτελεῖς μέσον μορφωτικὸν τοῦ πνεύματος τοῦ καλοῦ διὰ τὸν παιδᾶ συνιστᾷται ὁ καταρτισμὸς μικροῦ τινος τεχνικοῦ κηπουρίου. Αὕτη δὲ ἡ ἐνασχόλησις εἶνε τῷ παιδί λίαν τερπνὴ, διότι πάντες σχεδὸν οἱ φυσικοὶ παιδῆς ἀσμένως ἐνασχολοῦνται εἰς αὐτήν. Νεώτεροι δὲ παιδῆς λυσιτελεστάτον εἶνε νά πλάττωσιν ἐξ ἄμμου ὄρη και κοιλάδας, κοσμοῦντες ταῦτα μετὰ κλάδων και ζωοποιούντες αὐτὰ διὰ φυλλώματος κ. Προσβύτεροι δὲ παιδῆς καταρτίζουσι ἐν τῷ κήπῳ τῆς οἰκίας κηπάριον, ἐν ᾧ πᾶν μεγαλοπρεπὲς τῆς περιχώρου μεταφυτεύουσιν. Ὁριμώτεροι δὲ κόρια κατασκευάζουσιν ἐπὶ τοῦ δίσκου τῆς ἀνοφόρου τραπέζης τῆς αἰθούσης χειμερινόν τι κηπάριον ἐκ βρύων, λειχηνῶν, ἐφ' ὧν ἐπιθέτουσι ψυχὰς και ἕτερα παρόμοια ζῶα. Τοιαῦτα δὲ παιγνιώδη κηπουρικὰ ἀπομιμήματα τῆς ὡραίας φύσεως ὑπὸ φιλοκάλων γονέων ἐπιβλεπόμενα και ἐνεσχυόμενα συντελοῦσιν ἀσυγκρίτως πλέον πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ αἰσθήματος τοῦ καλοῦ ἢ ἡ συχνὴ, ἀλλ' ἀσκοπος ἀπομίμησις ψυχρῶν και ἀφιλοκάλων τοπογραφικῶν ὑποδειγμάτων.

Ἐπαγωγότατον και διδασκικώτατον ἠθέλεν ἀποθῆ τοῖς παισίν, ἐάν οἱ γονεῖς δι' ἐμβριθῶν παρατηρήσεων ἐπὶ καλῶν τοπογραφικῶν εἰκόνων κατεδείκνυσαν αὐτοῖς, ὅτι τὸ καλλιτέχνημα δὲν εἶνε δουλικῆς τῆς φύσεως ἀπομίμησις (πλάνη, εἰς ἣν οἱ ἀπαιδεῖται περιπίπτουσιν). Ἴσως ἠδύνατο μετὰ τινος ἐπιτυχίας νά κατορθωθῆ τούτο, ἐάν ἡ μήτηρ, ἀναλύουσα τῷ παιδί νεώτερον τινὰ ποιητὴν, ἐπειράτῃ νά καταστήσῃ αὐτῷ ἀντιληπτὸν, πῶς εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ καλλιτέχνου ἐσωπριζέται ἡ φύσις και οὕτω αὕτη μεταβάλλεται εἰς ἄν ἑμφύχον. Θερμῶς δὲ συνιστᾷ τοῖς γονεῦσι νά ἀπαγορεύωσιν αὐστηρῶς τὰ τέκνα αὐτῶν τὴν ἀνάγνωσιν μωρῶν και παιδαριωδῶν ποιημάτων, δαίμονας ἢ μελανόπιδας νύμφας ἐξυμνούντων, ἅτινα εἰς κενὰς αἰσθηματολογίας και βεβασμούς παρέχουσιν ἀφορμὴν. Πλήν δὲ τούτου καθιστῶσιν αὐτοὺς δυστρόπους, νοσοδῶς εὐερεθίστους, ἀπομακρύνοντα αὐτοὺς τῆς πραγματικότητος, ρίπτουσιν εἰς τὸν ῥομαντισμόν. Ἀλλὰ και ὁ ὑγιᾶς ἔχων τὸν νοῦν και τὴν καρδίαν παῖς δὲν ἀρῆσκειται εἰς τούτο, ἀντλῶν θείαν ἠδονὴν ἐν τῇ θεᾷ ἀφελούς, δροσερᾶς και χαριέστῆς φύσεως. Τοιαῦτα δὲ φυσικὰ ποιήματα ἐκκληροδότησεν ἡμᾶς ὁ ἀείμνηστος και μέγας τῆς νεότητος εὐεργέτης ποιητῆς κ. Τανταλίδης, ὧν τὴν εἰσαγωγὴν γενικῶς ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς δημοσι-

κοῖς σχολείοις εὐχεται ἡ καρδία παντὸς ἀληθοῦς Ἑλλήνος, ἐφ' ᾧ δέον και θανόντι αὐτῷ ἢ ἀποδοθῆ ὁ στέφανος τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης.

Ὅθεν δύναιται ἡ ἔρευνα ἢ σκόπησις τῆς φύσεως τὸ αἰσθητῶν τοῦ καλοῦ παρὰ τῷ ἀπρόληπτῳ παιδί νά μορφώσῃ. Ἡ δὲ μελέτη αὕτη τῆς φύσεως δὲν εἶνε φόβος νά μεταβάλλῃ τοὺς παιδᾶς εἰς φυσιοδίφας, οὔτε ζωγράφους ἢ ποιητὰς ἀλλ' ἐξαιρούσα τὸ ὑγιᾶς και ἄλιον πνεῦμα αὐτῶν, παρορμᾷ αὐτοὺς, ἐφόσον τὸ κάλλος ἐν τῷ πραγματικῷ διατρανοῦται κόσμῳ, ἐκ καρδίας νά λατρεύωσιν αὐτὸ, τὸ τέλειον και ἐν τῷ ἀφανεί ἐξιχνιάζοντες. Τὴν δὲ νοσοδῆ τροφὴν τοῦ ἰδανισμοῦ ἀποκορούουσα, εἰς εὐχαρίν τινὰ και δροσερὰν ἀγει πραγματικότητα. Τοιοῦτον δὲ ἀφελὲς και εὐχαρὶ αἰσθημα, ὑπερ ὀφθαίτερον τὸν περίπατον τοῦ ἐνήλικος ἐπαγωγὸν και τερπνὸν καθιστᾷ, δὲν εἶνε ἀρὰ γε πολῦτιμον δῶρημα.

Ὀλίγαι λέξεις περὶ τῆς δυνάμεως τῆς ἠθικῆς τοῦ παιδὸς μορφώσεως τῶν μαθημάτων τῆς φυσικῆς ἱστορίας.

ἠθέλεν ὄντως εἶσθαι ἡ κακίστη σύστασις τῶν μαθημάτων τῆς φυσικῆς ἱστορίας, ἐάν τις ὡς σκοπὸν αὐτῶν ἔθετο, τὸ ὅτι δι' ἐμβριθῶν ἐνασχολήσεων ἐκ τῆς βραδύτητος και τῆς ὁδοῦ τῆς πλάνης τὸν ἀνθρώπον ἀπομακρύνουσι· διότι ὁ τοιοῦτος σκοπὸς εἶνε ἀρνητικὸς. Διήπως τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ δὲν στοχάζονται και αἱ ἐν τοῖς σωφρονιστηρίοις ἀσχολίαι;

Ὅτι ἡ ἔρευνα τῆς φύσεως διεγείρει ἐν ἡμῖν τὴν συνειδήσιν ὑπάρξεως ἀνατέρου τινὸς Ὄντος, ὅπερ τὰ ἐν ἰδιοτελείᾳ ζῶντα και μετ' ἀλλήλων διαμαχόμενα ἠθικῶς κατώτερα ὄντα, ὡς μονὰς ὑπεράνω τῆς πλάτης πλότητος ἰστάμενον διακυβερνᾷ, οὐδεμίαν δέεται ἀναπτύξεως, διότι πάντες οἱ ἄνθρωποι ὁμοφρονοῦσι περὶ τούτου.

Ὅτι ἄμως ἡ ἀπρόληπτος ἔρευνα τῆς φύσεως ὑπενηθίζουσα τὸν ἀνθρώπον τὰ ἠθικὰ αὐτοῦ καθισκοντα, διεγείρει ἐν αὐτῷ τὴν πρὸς τὸ τελειότερον ἔρεσιν, «οὐδέποτε ἠσθάνθη», λέγει ὁ συγγραφεὺς ἀσπικητικώτερον ἢ ὅτε μετὰ τοῦ τριετοῦς αἰθιμοῦ περιπατῶν, ἤκουσα τὸν παιδᾶ νά λέγῃ σιωπηλῶς και μετὰ κατανύξεως, ἀτενίζων πίτυν τινὰ. «Θέλω και ἐγὼ νά γίνω φρόνιμος».

ΤΑ ΩΡΟΛΟΓΙΑ

Τὸ ὠρολόγιον τὸ ὅποιον ἐν τῇ ἐνεστώσῃ ἐποχῇ θεωρεῖται ἀναπόφευκτον ἐν τε τῇ οἰκίᾳ και ἐν τῷ βυλακίῳ, λίαν προσφάτως ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου, εφευρέθη.

Οἱ ἀρχαῖοι ἐσυνειθίζον νά μετρῶσι τὴν πρόθεσιν τοῦ χρόνου διὰ τῆς κινήσεως τῶν οὐρανίων σωμάτων, και διὰ τῆς σκιάς τοῦ ἡλίου ἐπὶ δίσκου, ἐφ' ᾧ ἦσαν γεγραμμένα σημεῖα δεικνύοντα τὸ μήκος τοῦ χρόνου. Ὁ δίσκος οὗτος εἶναι και σήμερον ἐν χρήσει, και ὁ ἥλιος;

ἐν τῷ ἀληθεῖ αὐτοῦ μεσημβρινῷ, εὐρήται ἐν τῷ συστήματι τούτῳ ἐν τῷ παρόντι χρόνῳ. Οἱ Ἴνδοι τῆς Βορείου Ἀμερικῆς ἐπροσδιώριζον τὸν χρόνον αὐτῶν και τὴν ἡλικίαν, ἢ ἄλλο τι γεγονός, διὰ τοσοῦτων σελήνων, τοσοῦτων χειμῶνων, και φύλλων πιπτόντων ἀπὸ τῶν δένδρων, ὀλιγώτερος χρόνος ἦτο τοσοῦτοι ἡλιοὶ ἢ ἡμέραι ἐν τισὶ σελήναις. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου τῆς μετρήσεως τοῦ χρόνου, γηραιὸς Ἴνδος ἠδύνατο νά εἴπῃ πόσας ἡμέρας, μῆνας και ἔτη ἔζησεν.

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἡλίου, οἱ ἀρχαῖοι μετεχειρίζοντο ἐργαλεῖον τι καλούμενον κλεψύδραν, ἀγγεῖον περιέχον ὕδωρ φεύγον βραδέως διὰ μικρᾶς ὀπῆς ἐν ἴσας ποσότησιν ἐν ἴσοις χρόνοις. Ἐπιπλέον σῶμα ἐν ἀγγεῖῳ ἐν ᾧ τὸ ὕδωρ ἐτίθετο εδεικνυε τὸν χρόνον διὰ τῆς ἀνυψώσεως του εἰς τινὰς ἀριθμοὺς ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ ἀγγείου. Οἱ Ῥωμαῖοι εἰσῆγαγον τὸ ἐργαλεῖον τούτο ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Πομπηίου, ἐξ Ἑλλάδος, ἐβδομήκοντα ἔτη πρὸ Χριστοῦ, τὸ μετεχειρίζοντο δὲ πρὸς καταμέτρησιν τοῦ μήκους τῶν λόγων ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ Γερουσίᾳ.

Ἡ χρῆσις τῆς εἰς προσδιορισμὸν τοῦ χρόνου ἄμμου ἦτον ἀρχαία εφεύρεσις, ἢς ἐγένετο χρῆσις ἐν Αἰγύπτῳ πρὸ Χριστοῦ. Τὸ εὐθυρόν και κατάλληλον ἐργαλεῖον τούτο, μέχρι τῆς ἐνεστώσης ἐποχῆς κατῆλθε, και γίνεται χρῆσις αὐτοῦ πρὸς τινὰς σκοποὺς ἀπαιτούντας τὴν συχνὴν καταμέτρησιν βραχέως χρόνου ὡς π. χ. 3 λεπτῶν τῆς ὥρας πρὸς βράσιν ὕδων.

Ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ μεγάλου μαθηματικοῦ Ἀρχιμήδους, 250 ἔτη πρὸ Χριστοῦ, οἱ τροχοὶ ἐτίθεντο εἰς κίνησιν δι' ἐλατηρίων και βαρῶν ὅπως μεταδίδωσιν ἴσσην κίνησιν ἐν ἴσοις χρόνοις. Ἐκ τῆς κινήσεως ταύτης τῆς δυνάμεως πρῶτον προῆλθε τὸ ὠρολόγιον τοῦ τοῖχου τοῦ ὀποίου ἐγένετο χρῆσις ἐν Εὐρώπῃ ἀπὸ τῆς ἐνδεκάτης ἑκατονταετηρίδος, και ἡ εφεύρεσις τοῦ ὀποίου ὀφείλετο τοῖς Σαρακηνῶς.

Ὁρολόγιον κτυποῦν τὰς ὥρας ἦτο γνωστὸν ἀπὸ τοῦ 1321. Ἐκ τῶν μεγάλων δημοσίων ὠρολογίων προῆλθον τὰ μικρὰ οἰκογενειακὰ ὠρολόγια παντὸς εἶδους και μεγέθους. Ὁρολόγια τοῖχου διαφόρων κινήσεως κατασκευάζοντο ἐξίσου ἐπιτηδεῖως και περιπλόκως ὡς ἐν τῷ ἐνεστώτι χρόνῳ.

Ἀναφέρεται ὅτι ὠρολόγια θηλακίου ἐγένοντο ἐν Νουρεμβέργῃ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1477, ἀλλὰ περὶ τούτου δὲν ὑπάρχει και βεβαιότης. Ἰππῆρχεν ἐν ὠρολόγιον ἐν τῷ μουσεῖῳ τοῦ Sir Ashton Liver φέρον χρονολογίαν 1541. Ἐρρίκος Η' ὅστις ἀπέθανε τῷ 1547, εἶχε ἐν ὠρολόγιον. Ἡ Φριξ ἐφημερίσθη εἰς τὸ ὠρολόγιον πρὸς κανονισμόν τοῦ χρόνου ὑπὸ τοῦ Δρος Hook τῷ 1658. Ἀπὸ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων σταθεραὶ βελτιώσεις ἐγένοντο ἑωσὺ τὸ ὠρολόγιον ἀκριβῶς δεικνύει τὴν ὥραν.

Ἐπὶ πολλὰ ἔτη πᾶσαι αἱ βελτιώσεις ἐγένοντο ἐν Ἀγγλίᾳ και εἰσῆχθησαν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, νῦν δὲ τὸ πλεῖστον τῆς ἐργασίας γίνεται διὰ μηχανισμοῦ.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΑΙ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ

ΑΛΦΟΝΣΟΣ Ο ΙΒ΄, ο βασιλεύς της Ισπανίας ενυμφεύθη την άρτίως αποθανούσαν βασίλισσαν τον απέλθοντα Φεβρουάριον. Ο βασιλεύς εν ηλικία είκοσι ενός έτων, είναι υιός της Ισαβέλλας Β΄ της έξωθεσίας της Ισπανίας, σύζυγος της οποίας ήν ο δόν Φραγκίσκος de Bourbon της αρχαίας Ισπανικής βασιλικής οικογενείας, νυμφευθείς αυτήν τω 1846. Η αδελφή αυτής, η Ίνφάντα Λουίζα, ενυμφεύθη συγχρόνως τον Δούκα του Μονπανσιέ, νεώτερον υιόν του βασιλέως Λουδοβίκου Φιλίππου, αναμφιβόλως προς τον σκοπόν εάν ο γάμος της βασίλισσας Ισαβέλλας αποδειχθή άπαις, να περιέλθη το στέμμα της Ισπανίας επί της κεφαλής του εγγόνου του.

Η προσδοκία δεν έπετελέσθη άκριβώς, αλλά μία έγγονή του αποθανόντος βασιλέως των Γάλλων, ως βλέπομεν, ήλθε να συμμερισθή τον Ισπανικόν θρόνον μετά του υιού της βασίλισσας Ισαβέλλας, αλλά και αυτή δεν απέκλυσε επί πολυ της δόξης ταύτης. Η νεαρά βασίλισσα Μαρία, η Margaredes, ως οι Ισπανοί την απέκάλουν, απέθανεν εν ηλικία είκοσι έτων.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ βασιλεύς της Ισπανίας

ΜΙΑ ΩΡΑ ΠΟΛΥ ΑΡΓΑ

ΗΜΕΡΑΝ τινά νεφελώδη κατά τους πρώτους μήνας του χειμῶνος εκάθητο παρά την καίουσαν έστίαν γραιά τις ήτις έφαινετο μάλλον προδεηκτικά ή δσω πράγματι ήτο. Λευκαί τρίγες εκάλυπτον την κεφαλήν της αι κακοπάθειαι είχαν ρυτιδώσει το πρόσωπον αυτής, και οι όφθαλμοί της είχαν εξασθενήσει τοσούτω, ώστε, ότε επρόκειτο να κάμη λεπτήν τινα εργασία, είχαν ανάγκην διόπτρων. Αι ημέραι αίτινες είχαν προξενή-

σει εις αυτήν την θλίψιν είχαν ήδη παρέλθει πρό έτων, διά τουτο δε και το πρόσωπόν της έδεικνυε την γαλήνην εκείνην, ήτις παρατηρείται εις αρχαίους στρατιώτας πολλά εν τῷ βίω των υποστάντας και άρκετήν όσφραθέντας πυρίτιδα. Εν τῷ μεταξύ νεαρά τις και εύτραφής γυνή, εισελθούσα εις το δωμάτιον, ειπε. «Νομίζω καλόν να δώσω προς πλύσιμον και ταύτας τας δύο συνδόνας, αν και είναι καθαραι εισέτι, άλλ' όμως άς πλυθώσι ή αυται μετά των λοιπών ένδυμάτων.

— Και διατί να πλυθώσιν, αφ' ου δεν υπάρχει ανάγκη; απήντησε φιλοφρόνως ή γραια.

— Αύριον έχομεν πολυ μικράν πλύσιν, ή δε Σωσάννη δά τελειώσει ταύτην κατά τας δύο ώρας μετά μεσημβρίαν ή εν τούτοις πρέπει να τῇ πληρώσω όλον το ήμερομίσθιον ως εαν εργάζετο όλην την ήμέραν.

— Και δά ήτο δυστύχημα τουτο, αγαπητή Μαρία; ειπεν ή γραια θεία. Φαντάσθητι εάν ήσο υποχρεωμένη ως ή Σωσάννη να εργάζησαι εξ όλοκλήρους ήμέρας της εβδομάδος από πρωίας μέχρις έσπέρας εις την σκάφην να κερδήσῃς τον επίουσιον άρτον, μίαν δε ήμέραν ήθελες κατορθώσει να περατώσῃς την εργασίαν σου ενωρίτερα, πόσην χαράν ήθελες αισθανθή τότε! Ω πό-

σαι φροντίδες περιμένουν την πτωχήν ταύτην γυναίκα όταν επιστρέψῃ εις την οικίαν της. Θεός πάντας συνδόνας επί της κλίνης και κάθησε πλησίον μου δά σοι διηγηθῶ τι υπέφερε πτωχή τις πλύντρια, διατι επεράτωσε το έργον της τόσον αργά όσον συ θέλεις να τελειώσῃ ή πτωχή Σωσάννη.

Ουδέποτε νεύνημος υπήρξεν εύτυχεστέρα της Ίδας Ρ. Ο βίος αυτής έβρεε εύδαιμων διότι ο μνηστήρ της ήτο επίσης ώραιος όσον καλός ως και καλός όσον και Ικανός εις το έργον του. Ο γάμος έτελέσθη εν εύτυ-

χίαις, ως επίσης εν εύτυχίαις παρήλθον τα έπίμμενα δέκα έτη. Οι εύτυχείς σύζυγοι εκάθηον εις ώραιαν τινά οικίαν καθωραϊζομένην από έτους εις έτος άφαιτος δε ήτο ή χαρά ότε παρά την κλίνην έτεθη λίκνον φέρον υιόν, όστις ήτο το έντελές απεικόνισμα του πατρός αυτού, και ο πολυτιμότερος θησαυρός των συζύγων.

Εύτυχία όμως και ύελος είναι δύο εθραυστα πράγματα, ούτω μετά δεκαετή συνεχή εύδαιμονίαν επήλθον κατά των συζύγων σκληραι ήμέραι. Κατά σειράν όλοκλήρον δυστυχιμάτων απώλεσαν τα πάντα, πλην της άμοιβαίας αυτών αγάπης, και του τέκνου των άτινα ή μόνα έμεινον αυτοίς. Δεν απώλεσαν όμως και την γενναϊότητα άλλ' ανεχώρησαν εις μακρονήν χώραν να και εκεί πάλιν επιδιώξωσι τύχην, ήτις πραγματι μετά πολυν μόχθον και επίπονον εργασίαν έφαινετο υπομειδιώσα αυτοίς. Η κατάστασις των έβελτιώθη επαισθητώς την δε ταλαιπωρίαν των ήρξατο να διαδέχεται άνετος όποσούν και χαρίεις βίος, ότε νέος εχθρός επήλθεν υπό την μορφήν πολυχρονίου ασθενείας, ήτις έρριψε τον σύζυγον επί της κλίνης κρατήσασα αυτόν εκεί όλοκλήρους μήνας. Σωματικαι και ήθικαι αλγηδόνες έβασάνισον τον πάσχοντα, ταχέως δε ειδον έαυτούς έστερημένους τροφής και φαρμάκων. Η γυνή έπαλαιεν όσον ήδύνατο, προσπαθούσα πάντοτε ν' απολαμβάνη τι, ότε δε ουδεις πόρος τῇ έμενε πλέον, ήρξισεν, εκείνη ήτις κατά την ήμέραν του γάμου της έφορε ένδύματα εκ μετάξης, να πλύη, και με πληγωμένα χείρας μάλις να κερδίξῃ τον άρτον δι' έαυτήν, τον σύζυγον και το τέκνον της. Επί όλοκλήρον όρμιον χειμῶνα ήγειρετο ανά πάσαν πρωίαν, πριν έτι

φανή ή ήμέρα, και ανεζήτει εις το σκοτός διά του ψύχους και της χιόνος, την προς τα ψυχρά πλυσταιρία των πελατών αυτής άγούσαν όδόν, τρέμουσα δε εκ του ψύχους ήπλωνεν εν ύπαίθρῳ τα ύγρά ένδύματα, πεπηγότα ήδη εις τους δακτύλους της. Αμα δε ή έσπέρα έφθανεν επέστρεψε καθύργος και τρέμουσα, φέρουσα και την μικράν άντιμισθίαν την όποιαν μετά τοσούτου κόπου εκέρδησεν, εις την οικίαν της, την όποιαν συνήθως εύρισκε σκοτεινήν και ψυχράν, διότι ο εκ της ασθενείας καταβεβλημένος σύζυγός της δεν ήδύνατο ν' ανάψῃ ούχι μόνον πυρ άλλ' ουδέ φῶς. Πολύ λάκις επέστρεφεν εις τον οίκόν της σχεδόν τροχάδην, διότι ο φόβος μήπως βραδύνη έτάχυνε τα βήματά της. Επί εξ όλας εβδομάδας μόνον ανά πάσαν Κυριακήν έβλεπε τον σύζυγον και το τέκνον της την ήμέραν, τας δε λοιπὰς ήμέρας εις το άμυδρόν φῶς της λυχνίας.

ΜΑΡΙΑ βασίλισσα της Ισπανίας.

Σκοτεινήν τινά πρωίαν του χειμῶνος ήτοιμασεν ή δύστηνος γυνή ως συνήθως το πρόγευμα και έτακτοποίησε τα πάντα πρό της αναχωρήσεώς της. Οτε δε έτοιμάζετο να αναχωρήσῃ ήγειρεν ο σύζυγος την βεβαρυσμένην κεφαλήν του, και ειπε μετά σιγαλής φωνής. — Ίδα, μεγάλως δά με νύχαρι-

οστις εάν σήμεραν επέστρεφες οίκαδε πριν νυκτώσει. — Θα κάμω τα αδύνατα δυνα να έλθω, απήντησεν ή γυνή μετά τρεμούσης φωνής, διότι προσηθάνθη απευκταίον τι ο σύζυγος αυτής έφαινετο λίαν εξησθενημένος και καταβεβλημένος. — Διάθάνεσαι σεαυτόν χειρότερα; ήρώτησεν αυτή. — Ούχι τουτο, πλην θέλω να έδω μίαν φοράν ακόμη το πρόσωπόν σου εν πλήρει ήμέρα διότι δεν δύναμαι να περιμείνω μέχρι της Κυριακής. — Πόσον εύχαριστος ήθελε μείνη ή Ίδα μέχρις αυ-

ἀνατείλει ὁ χειμερινὸς ἥλιος δὲν ἠδύναται ἄνω· διότι θά ἐστερεῖτο τοῦ ἡμερομισθίου, διὰ ἐπρεπε νὰ πορευθῆ εἰς τὸ ἐπίπονον ἔργον τῆς. Μετὰ δακρῶν ὕδεν ἐγκατράλειψε τοὺς οἰκίους τῆς.

Ἀρικομένη εἰς τὸ πλυντήριον ἐνὸς τῶν πελατῶν τῆς, μετὰ χαρᾶς εἶδεν ὅτι τὰ πρὸς πλῆσιν ἐνδύματα δὲν ἦσαν πολλὰ. Ἡ ἀγάπη καὶ ὁ πόθος νὰ ἴδῃ τὸν ἀσθενῆ σύζυγον ἐδιπλασίασε τὰς δυνάμεις τῆς, εἰς τὴν μίαν δὲ ὥραν καὶ πέντε λεπτὰ μετὰ μεσημβρίαν ἠπλώσεν εἰς τὸ σχοινίον τὸ τελευταῖον ἐκ τῶν πλυθέντων ἐνδυμάτων, καθαρώτερον τῆς γίνους. Μόλις ἡ Ἰδα ἠτοιμάζετο νὰ γύσῃ τὸ ὕδωρ ἤλθεν ἡ οἰκοδέσποινα φέρουσα γυθὸν σινδόνας καὶ λέγουσα· «Ἐπειδὴ εἶχετε τόσῃν μικρὰν πλῆσιν σήμερον δύνασθε νὰ πλύνητε καὶ αὐτὰς τὰς δύο σινδόνας.»

Βαθὺν στεναγμὸν ἐξέφερον τὰ γέλιη τῆς πλυντριάς καὶ ἐπανήρχισε τὴν ἐργασίαν τῆς. Ἦτο τρεῖς ὥραι καὶ ἡμίσεια ὅτε ἠδυνήθη νὰ ἐπιστρέψῃ οἰκαδὲ. Μία ὥρα πολὺ ἀργά!

Ὅτε ἡ Ἰδα εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον εἶρε τὸν σύζυγον αὐτῆς ἐτοιμοθάνατον, μόλις ἔχοντα δυνάμεις ὅπως τραυλίσῃ, τὰ ἐξῆς, εἰς τὴν ἀπαρηγόρητον σύζυγον του. «Ἀχ! Ἰδα, δὲν ἠδύναμην πλεῖον νὰ περιμένω τὴν ἐπιστροφὴν σου.» Ταχέως δ' εἶτα ἐπεχύθη ὁ θάνατος εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του. Ἐπὶ μίαν ὥραν ἀνεπαύετο ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀσθενήσαντος ἐπὶ τοῦ στῆθους τῆς πιστῆς συζύγου του, τῆς ὁποίας ἡ καρδία ἐβαρυάλγει, τέλος δὲ ὁ πάσχων εἶρε τὴν αἰωνίαν ἀνάπαισιν.

— Μαρία, ἐξηκολούθει μετὰ δακρῶν ἡ γραία, ἔσο καλὴ μετὰ τῆς πλυντριάς σου· προσπάθησε ν' ἀνακουφίξῃς τὴν καθημερινὴν ἐργασίαν, καὶ οὐχὶ νὰ τὴν ἐπιβαρύνῃς· σκέφθητι δὲ, ὅτι, οὐδεμίαν μητέρα ἔχουσα τέκνα πορεύεται καθ' ἑκάστην νὰ πλύνῃ, ἐὰν ἡ πενία δὲν ἀναγκάζῃ αὐτὴν πρὸς τοῦτο.

Καὶ ἡ Σωσάννη μας δὲν ἦτο πάντοτε πλύντρια· ἐδοκίμασε καλλιτέρας ἡμέρας ἀλλ' ὑπέστη ἤδη καὶ πικρὰς δοκιμασίας.

Τὴν ἐπομένῃν ἡμέραν ἤλθεν ἡ Σωσάννη ἥτις πράγματι ἐπεράτωσε τὴν πλῆσιν ἅμα παρῆλθεν ἡ μεσημβρία.

Ἡ Κυρία Μαρία αἶψά εἶπε· Σωσάννη σήμερον ἐπεράτωσατε ταχέως τὴν πλῆσιν σας.

— Δόξα τῷ Θεῷ ὅπου ἐτελείωσα. Μετὰ τὸ τέλος τῆς πλύσεως βαρὺς λίθος ἀνεσηκώθη ἀπὸ τῆς καρδίας μου. Ἐφοβούμην μήπως ὤφειλον νὰ ἐργασθῶ μέχρι τῆς ἐσπέρας, ἐν ᾧ ἡ παρουσία μου εἶναι τόσον ἀναγκαία εἰς τὴν οἰκίαν μου.

— Μήπως εἶνέ τις ἀσθενής; ἠρώτησεν ἡ γραία θεία.

Μετὰ δακρῶν ἀπήντησεν ἡ πλύντρια. — Ἀχ σήμερον ἀφῆκα τὸ μικρότερον μὲν τέκνον ἡμιθανές, δὲν πιστεύω δὲ νὰ ζῆ ἔτι αὐρίον· διότι μοι εἶμαι γνωστὴ ἡ ἀσθενεία του· ἀφῆκα δὲ μόνον ἐννεαετὲς παιδίον τοῦ δυστυχοῦς τούτου τέκνου μου.

Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας λαβοῦσα τὴν ἀντημισθίαν τῆς ἐργασίας, χάριν τῆς ὁποίας τοσοῦτον ἐκοπίσεν,

ἔδραμε πρὸς τὴν ὀδυνηρὰν κατοικίαν τῆς. Κατὰ βῆμα σχεδὸν τὴν παρηκολούθει ἡ γυνή, παρὰ τῇ ὁποίᾳ πρὸ ὀλίγου ἐπλυνε, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς γραίας θείας τῆς, ἀμφότεραι εἰσελθούσαι εἶρον τὴν Σωσάννην καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς τε καὶ τοῦ συζύγου αὐτῆς μεθύσου. Τὸ πνεῦν τὰ λαισθία τέκνον ἀνεγνώρισε τὴν μητέρα του. Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἐξέπνευσε.

Ταχέως ἔλαβον τὸ λείψανον παρὰ τῆς δυστυχοῦς μητρὸς, περιετύλιξαν αὐτὸ ἐντὸς λευκοτάτου σαβάνου καὶ ἐφορόντισαν διὰ πάντα, οὕτως ὥστε ἡ μήτηρ νὰ δυνηθῆ ἀνέτως νὰ κλαύσῃ τὸ τέκνον αὐτῆς, ὅπως οἱ πτωχοὶ δὲν δύνανται πάντοτε νὰ πράττωσι.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἡ νέα γυνὴ εἶπε πρὸς τὴν θείαν τῆς. Ὁ Θεὸς θά σοι ἀνταποδώσῃ τὸν μισθὸν τῆς ἀγαθοεργίας, ἢ πρὸς ἐμὲ καὶ τὴν Σωσάννην ἐπραξες. Ἐὰν δὲν ἦσο σύ, θά ἦτο πλέον πολὺ ἀργά, ἐγὼ δὲ θά ἦμην ἡ αἰτία. Πρὸ πάντων θέλω χαράξαι, ἐν ὧν ὑπέρχω, ἐν τῇ καρδίᾳ μου πᾶν ὅτι σήμερον μοι συνέβη. Πλὴν ἀγαπητῆ θεία ἡ διήγησις ἦν χθὲς μοι διηγήθης εἶναι ἀληθὴς καὶ πραγματικῆ;

— Μαρία, ἀπεκρίθη ἡ θεία, εἶναι ὄντως ἀληθὴς ἡ ἀλήθεια δὲ αὐτῆς, ἐλεύκανε τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου· τὰ δὲ πολλὰ δάκρυα ἄπερ ἔχουσα ἐξησθένθησαν τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὶν εἰσελθῶ εἰς τὸ τριακαστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας μου. Ὡστε μὴ θαυμάζεις ἐὰν συμπονῶ τὰς δυστυχεῖς πλυντριάς.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΖΩΑ.

ΚΕΦ. ΚΗ'. — ΩΡΑΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΚΑΛΥΜΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ.

ΜΕΓΑΛΗ ὑπάρχει ποικιλία ἐπὶ τοῦ καλύμματος τῶν ἐντόμων· ἡ ποικιλία τῶν χρωμάτων εἶναι μεγίστη, καὶ ἐν πολλοῖς ἔχουσι φαινήν λαμπρότητα. Τινὰ τῶν ἐλαχίστων ἐντόμων, τὰ ὅποια πλείστοι οὐδέποτε παρατηροῦσιν, εἰσὶν ὡραϊότατα διὰ τοῦ μικροσκοπίου παρατηρούμενα· περὶ αὐτῶν συμβαίνει τὸ αὐτὸ ὡς καὶ περὶ τῶν ἐλαχίστων ἀφίδων. Δὲν γινώσκωμεν πόση ὡραϊότης ὑπάρχει παρ' ἡμᾶς ἐν τοῖς μικροῖς πράγμασι τὰ ὅποια ὁ Θεὸς ἐπέλασεν ἐὰν μὴ λάθωμεν τὸ μικροσκοπίον καὶ τὰ παρατηρήσωμεν.

Αἱ χρυσάλλιδες εἰσὶ τὰ ὡραιότερα τῶν ἐντόμων· σχεδὸν πᾶσα ποικιλία χρώματος φαίνεται ἐν αὐτοῖς, καὶ πόλλάκις πολλὰ χρώματα φαίνονται ὁμοῦ, ὡραϊότατα διευθετημένα. Δὲν δύνασθε νὰ λάβητε ἰδέαν τινα περὶ τῆς μεγάλῃς ποικιλίας τῆς καλλονῆς τῶν ἐὰν μὴ ἴδητε αὐτὰ τεταγμένα ἐν συλλογῇ ἐντὸς μουσείου.

Πολλάκις ἐθαυμάσατε τὸ κάλλος διαφόρων ὀστράκων. Ταῦτα εἰσὶ τὰ καλύμματα τῶν ζώων διαγόντων ἕκρον ἐν αὐτοῖς βίον. Λαμπρότατα εἰσὶ πολλάκις τὰ χρώματα τὰ ἐντὸς τῶν καλυμμάτων τούτων, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ ἐκτός· ἐτι δὲ καὶ ὅταν τὸ ἐκτός δὲν εἶναι διόλου καλὸν ὅπταν λάθωμεν τὸ ὀστράκον ἐκ τοῦ ὕδατος, πολλάκις εὐρίσκομεν ὅτι ἐὰν ἀποκαθάρωμεν τὸ

ἐξωτερικὸν ἐπίδημα δι' ὀξέως, ἢ διὰ τῆς τρίψεως, παρουσιάζει ἡμῖν ὡραία χρώματα· ἐτι δὲ καὶ τὸ ὀστράκον θλώντες ἐν διαφόροις αὐτοῦ μέρεσιν εὐρίσκομεν διάφορα στρώματα διαφόρων χρωμάτων.

Ἡ ὡραϊότης τῶν καλυμμάτων τούτων εἶναι ἀχρηστος τοῖς ἐν αὐτοῖς οἰκοῦσι ζώοις· δὲν ἔχουσιν ὀφθαλμούς ἵνα τὰ ἴδωσιν· πρὸς ποῖον λοιπὸν ἔγένοντο σκοπῶν; χάριν ἡμῶν. Ὁ δημιουργὸς ἀπλόνει ὡραία πράγματα ἐτι καὶ ἐν τῷ πυθμένι τῆς θαλάσσης δι' ἡμᾶς. Ἐὰν τὰ καλύμματα ἢ αἱ οἰκίαι, ὡς δυνάμεθα νὰ τὰς ὀνομάσωμεν, πάντων τῶν ἐν αὐτοῖς οἰκούντων ζώων, ἦσαν τοσοῦτον ἀπλά ὡς τὰ τοῦ ἀστειδίου, θά ἦσαν τοσοῦτον ὠφέλιμα καὶ ἀναπαυτικά ὡς εἰσὶ καὶ τὰ διὰ κομφῶν χρωμάτων πεποικιλμένα. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς αὐτὰ τὸ κάλλος πρὸς οὐδὲν λογίζεται· ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι συνάγουσι τὰ ὀστράκα, καὶ ἐνθ' θαυμάζουσιν αὐτὰ βλέπουσι συνάμα ἐν τῇ ὡραϊότητι τὴν ὁποίαν ὁ δημιουργὸς ἐπιδαψιλεύει καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς βάθεσι τῆς θαλάσσης τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀπειροῦ αὐτοῦ ἀγαθότητος.

Ἡ ποικιλία τῆς ὡραϊότητος ἐν τοῖς καλύμμασι τῶν πτηνῶν εἶναι μεγίστη. Τὰ ποικίλα χρώματα εἰσὶ διευθετημένα ἐν τοῖς πτεροῖς αὐτῶν ἐν πᾶσι ποικιλίᾳ, εἰσὶ δὲ πᾶσαι αἱ σκιαὶ τῶν χρωμάτων, ἀπὸ τοῦ στυλπνοτέρου μέχρι τοῦ λεπτοτέρου.

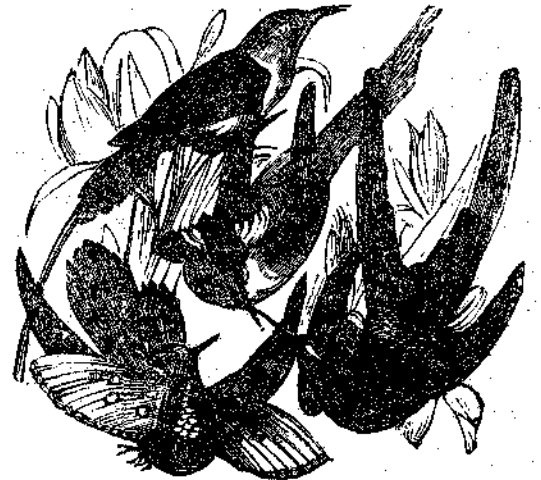
Συνήθως ἡ μεγίστη ποικιλία ἐν τοῖς πτεροῖς τῶν πτηνῶν εἶναι ἐν τοῖς λεπτοῖς καὶ ἀπαλοῖς πτεροῖς τοῦ στῆθους.

Ὁ ταῦς ἔχει μεγάλην πτερῶν ἐκθεσιν, φαίνεται μάλιστα ὑπερφανεύομενος διὰ τοῦτο ὅταν ἀπλόνει τὴν οὐρὰν του ὡς ῥιπίδιον. Οἱ ὑπερήφανοι ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἔχουσι τι δυσάρεστον ἐν αὐτοῖς, οὕτω δὲ συμβαίνει καὶ εἰς τὸν ταῦς ἡ φωνὴ του εἶναι τοσοῦτον τραχεῖα ὥστε οὐδεὶς τὴν θέλει νὰ φθάσῃ τὰς ἀκοὰς του.

Τὰ παραδείσια πτηνὰ εἰσὶ λίαν ὡραία· εἰσὶ διάφορα εἶδη ἐξ αὐτῶν. Τὸ κοινώτερον εἶδος εἶναι τὸ ἐνταῦθα παριστώμενον. Τὸ μέγιστον μέρος τοῦ σώματος αὐ-

ὅποια βλέπετε τοσοῦτον ἀφθονα περὶ τὴν οὐρὰν εἰσὶν ἀνοικτοῦ κιτρίνου χρώματος. Τὸ κομφῶν τούτο πτηνὸν φροντίζει πολὺ νὰ ἀποπλύνῃ τὸν ἐλάχιστον ῥυθὸν ἐπὶ τοῦ πτελώματος αὐτοῦ καὶ ὅπταν κάθηται ἐπὶ κλάδου δένδρου πάντοτε μεταπίπτει τὸν ἀνεμὸν ὅπως μὴ τὰ πτερά του ἀναπτελωθῶσιν.

Ἐν τοῖς κολιβρίοις ὑπάρχει νομιζόμεν μείζων ποικιλία χρώματος ἢ ἐν οἰωδῶποτε ἄλλω εἶδει πτηνῶν. Τὰ χρώματα εἰσὶ λαμπρότατα ἴδια ἐπὶ τῶν λεπτῶν πτερῶν τῶν στῆθων τῶν, σκιάζονται δὲ διὰ τοῦ ὡραιότερου τρόπου. Παρατίθεμεν εἰκόνα τινῶν ἐξ αὐτῶν,

ποικίλων τὸ σχῆμα, καὶ μόνον ὁμοιάζοντων κατὰ τὸ μακρὸν λεπτὸν ῥάμφος.

Πολλὰ τῶν μηλωτῶν τῶν ζώων ἔχουσι πολλὴν ὡραϊότητα, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει τοσαύτη ποικιλία χρώματος οἷα ἢ ἐν τοῖς πτελώμασι τῶν πτηνῶν. Φυτῶν τις ἐπὶ λεπτῆς μηλωτῆς, καὶ βλέπων πόσον πυκνῶς αἱ λεπταὶ αὐτῆς τρίχες ἴστανται πλησίον ἀλλήλων, θαυμάζει τὸν πλοῦτον τῆς.

Πολλὰ ζῶα δυσάρεστον προξενούοντα εἰς ἡμᾶς ἐντύπωσιν ἔχουσιν πολλὴν τὴν καλλονὴν. Σκώληκες καὶ κάμβαι εἰσὶ δι' ἡμᾶς ἀηδέεις καὶ θμωὲς ἐν πολλοῖς αὐτῶν ὑπάρχουσιν ἄπειρα ὡραία χρώματα. Διὰ τὸ τοσαύτη ὡραϊότης ἐδόθη εἰς αὐτὰ; φαίνεται ὡσανεὶ ἦτο περιττὴ. Ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ οὕτω διότι ὁ Θεὸς ἔχει μίαν χρῆσιν δι' ὅτι δῆποτε ποιήσῃ γινώσκωμεν ὅτι δύναται νὰ ποιήσῃ τι ὡραῖον ὡς καὶ τι ἀπλοῦν. Ἴσως δὲ θέλει νὰ διδάξῃ ἡμῖν τὸ μάθημα τούτο ὅπταν ἐνδύῃ τοιαῦτα πλάσματα οἷα εἰσὶ οἱ σκώληκες καὶ αἱ κάμβαι με καλύμματα ὡραίων χρωμάτων. Ἀλλ' ἡμεῖς διαφόρως ποιούμεν προσπαθοῦμεν νὰ ποιήσωμεν ὡραία μόνον τὰ πράγματα ἐκείνα τὰ ὅποια ἐκτιμῶμεν πολὺ. Εἰσὶ τινὰ πράγματα τὰ ὅποια θά ἦτο μωρὰ κατανάλωσις χρόνου ἐκ μέρους ἡμῶν ἵνα τὰ κοσμήσωμεν· τούτο δὲ διότι ὀλίγον δυνάμεθα νὰ πράξωμεν ἵνα καταστήσωμεν τὰ πράγματα ὡραία· ἀλλὰ παρὰ τῷ Θεῷ οὐκ ἔστι τέλος τῆς δυνάμεως τοῦ δημιουργεῖν τὸ ὡραῖον· δύναται, διὰ τοῦ λόγου τῆς δυνάμεως αὐτοῦ νὰ ποιήσῃ θαυράσια πράγματα εὐαρεστοῦται.

τοῦ ἔχει χρῶμα ὑπεμέλαν· ὁ λαιμὸς εἶναι χρυσοπράσινος· ἡ κεφαλὴ κιτρίνη· τὰ μακρὰ ἀπαλά πτερά τὰ

ΑΙ ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΑΠΩΛΕΙΑΙ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ τις, χλευάζουσα τούς πολέμους, οτινες γίνονται ὄθεν ἐπὶ φιλανθρώποις σκοπίαι, ὑπολογίζει ὡς ἐξῆς τὴν ἀπώλειαν τῶν ψυχῶν, ἧς ἐγένετο παραίτιος ὁ τελευταῖος ρωσοτουρκικὸς πόλεμος.

Ῥώσοι νεκροὶ καὶ τραυματῖαι.....	100,000
Τούρκοι νεκροὶ καὶ τραυματῖαι.....	100,000
Βούλγαροι σφαγέντες ὑπὸ τῶν Τούρκων	3,000
Τούρκοι σφαγέντες, ἢ ἀποθανόντες ἐκ πείνης καὶ νόσων.....	500,000

Σύνολον θανάτων..... 703,000

Τώρα ὁ τύφος, προστιθῆσιν ἢ αὐτὴ ἐφημερίς, συμπληροῖ τὸ ἔργον τῶν φιλανθρώπων ἐπιμελοφῶρων. Ἐκ 1500 ἀνθρώπων τὸ φιλανδρικὸν σύνταγμα ἀπώλεσεν ἐκ τῆς νόσου ταύτης 900! Ἡ Φιλιππούπολις, ἀριθμοῦσα πρὶν 40,000 κατοίκων, μόλις περιλαμβάνει νῦν 20,000. Ποία δὲ ὑπῆρξεν ἡ τύχη τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδιῶν τῶν Ῥώσων στρατιωτῶν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκστρατείας; Ἐκθεσίς τις τοῦ δημορχείου μικρᾶς πόλεως τοῦ κυβερνητικοῦ Ῥιαζᾶν ἀναφέρει ὅτι αἱ οικογένειαι αἱ ὀπωποῦν εὐποροῦσαι ἠναγκάσθησαν νὰ πωλῆσωσιν εἰς εὐτελεῖς τιμὰς τὰ κτήματά των, ὅπως τραφῶσι καὶ πληρώσωσι τοὺς φόρους· αἱ πενόμεναι ἔζησαν ἐξ ἀρχῆς ἐξ ἑλέους. Κατ' Ἰούνιον ὁμοῦ δὲν ὑπῆρχε πλέον κοινωνικὴ διάκρισις. Πάντες ἐστεροῦντο καὶ ἄρτου καὶ ἐνδυμάτων καὶ τὸ δημορχεῖον ἠναγκάσθη νὰ ἐπαρκῆσῃ εἰς τὰς μάλλον κατεπειγούσας ἀνάγκας. Ἀλλὰ ποία ἦτον ἡ χρηματικὴ αὐτῆ βοήθεια; Τρία ρούβλια ἐπὶ τρεῖς μῆνας ὑπῆρξαν ἡ μόνη συνδρομὴ, ἣν ἔλαβεν ὀικογένεια συγκεκριμένη ἐκ μιᾶς γραιίας μάμμης, ἐκ τῆς μητρὸς καὶ ἐξ ἑξ τέκνων. Μαντεύει τις πόσαι συμφοραὶ ὑποκρύπτονται ὑπὸ τὴν ἀπλὴν ταύτην διήγησιν!

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

* * Το ἄλας πολλὴν ἔχει τὴν ἀξίαν διὰ τὰ ζῶα· μεγάλα τεμάχια ἁλατος τίθενται ἐνθα τὰ ζῶα λαμβάνουσι τὴν τροφήν των. Τὸ ἡμισυ τῆς τέφρας τοῦ ζωϊκοῦ αἵματος συγκοιτῆται ἐξ ἁλατος, ἀνευ τούτου τὸ αἷμα δὲν δύναται νὰ ἦ ἐν φυσικῇ ἢ ὑγιᾶ καταστάσει.

* * Ἀναφέρεται περὶ Πέτρου τοῦ Μεγάλου, ὅτι εὐρισκόμενος ποτε ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ βλέπων μεγάλην συνοδίαν φανακῶρων ἐξερχομένων ἐκ τῆς Αἰθούσης τοῦ Westminster, κηρώτησε τίνες ἐκεῖνοι ἦσαν. Εἶπέ τις ὅτι ἦσαν δικηγόροι. «Δικηγόροι, εἶπεν ὁ Πέτρος, ἐγὼ ἔχω μόνον δύο ἐξ αὐτῶν κατ' ὅλα τὰ κράτη μου, καὶ προτίθεμαι νὰ κρεμάσω τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν ἅμα ὡς ἐπιστρέψω!»

* * Ἡ Κωνσταντινούπολις ἐπολιορκήθη εἴκοσι καὶ ἑνεάκις ἀπὸ τῆς θμελιώσεώς της τῷ 477 π. Χ., 410 π. Χ., 547 π. Χ., 197 π. Χ. καὶ ἐν τοῖς ἔτεσι 313, 315, 616, 626, 656, 669, 674, 719, 744, 764, 786, 798, 811, 820, 886, 914, 1048, 1081, 1204, 1261, 1396, 1402, 1414, 1422 καὶ 1463.

* * Ἐκ 5095 βιβλίων τῶν δημοσιευθέντων ἐν Ἀγγλίᾳ τῷ 1877, 2046 ἦσαν νέα ἐκδόσεις παλαιῶν βιβλίων.

* * Κατὰ τὴν «Ἐφημερίδα τῆς Αὐγούστου» ἡ Ῥωσία ἐδαπάνησε διὰ τὸν Τουρκικὸν πόλεμον 850,000,000 ρούβλια. Ἐχει δὲ εἰς κυκλοφορίαν 1,070,000,000 ρούβλια

χάρτινα ὧν ἡ διαφορά πρὸς τὸν χρυσὸν εἶναι 42 τοῖς ἑκατόν.

* * Ἡ καλλιέργεια τῶν ὄπωρων ποιεῖ ταχεῖας προόδους ἐν ταῖς Ἠνωμ. Πολιτείαις. Κατὰ τὰς τελευταίας ἐπισημους ἐκθεσεις, ἧ γῆ ἡ εἰς τὸν κλάδον τούτων τῆς βιομηχανίας ἀφιερωμένη ἔχει ἑκτασιν 13,500,000 στρεμ. Ἐπὶ τοῦ ἑδάφους τούτου ἀναῶσι 112,000,000 μῆλαι, 28,000,000 ἀπιδεῖαι, 112,270,000 ροδάκιναι καὶ 141,260,000 κλήματα σταφυλῆς. Σύνολος ἡ ἀξία τῶν ὄπωρων καθ' ἑλὴν τὴν ἑκτασιν τῶν Ἠν. Πολιτειῶν ὄρισται εἰς 128,216,700 δολλάρια, ἧτοι τὸ ἡμισυ τῆς ἀξίας τῶν ἐν τῇ χώρᾳ συγκομιζομένων σιτηρῶν.

* * Πολλὰι κυρίαὶ τοῦ Δουβλίνου τῆς Ἰρλανδίας ὠργάνωσαν ἑταιρίαν καλουμένην ἡ Πόλις τῆς Φυλακῆς. Αὗται συναντῶσι τοὺς ἀποφυλακισμένους ἅμα ἐξέλθωσι τῆς φυλακῆς λαλοῦσιν εὐμένως πρὸς αὐτοὺς καὶ τοὺς προσκαλοῦσιν εἰς μεγάλην αἰθουσαν ἐνθα παρατίθεται, αὐτοῖς γεῦμα καὶ ἔργασια. Μέγιστος ἀριθμὸς τῶν ἀτυχῶν τούτων ποσοῦτον εὐημεγηθήσαν ὥστε κατέστησαν φιλόπονοι καὶ ἐγκρατεῖς πολῖται.

* * Ἡ ἐφημερίς «Νεολόγος τοῦ Ρουέν» ἐδημοσίευσεν τὴν ἐξῆς στατιστικὴν, ὅπως ἀποδείξῃ πόσον ἐπιζήμιος ἀποβαίνει εἰς τὴν γεωργίαν ἢ καταστροφὴ τῶν φωλεῶν τῶν πτηνῶν. Κατὰ μέσον ὄρον ἐκάστη φωλεὰ περιέχει 5 ὠὰ ἢ 5 νεοσσῶς. Ἐκαστος νεοσσὸς τρώγει καθ' ἐκάστην πεντήκοντα μῖνας ἢ ἕτερα ζῶφρια, ἢ κατανάλωσις δὲ τῆς τροφῆς ταύτης διαρκεῖ ἐπὶ τέσσαρας ἢ πέντε ἐβδομάδας, ὡς ἐκ τούτου ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἐκάστη φωλεὰ καταστρέφει 7,500 ζῶφρια. Ἐπειδὴ δὲ ἀπεδείχθη ἡδη ὅτι ἐκάστη μῖνα, μεχρισθὺ αὐξήσῃ, τρώγει καθ' ἐκάστην τσσαυτα ἀνήθ ὅσα ἰσοδυναμοῦσι πρὸς τὸ βᾶρος τοῦ σώματός της ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἐκάστη μῖνα θέλει φάγει ἐν ἀνθος, ὅπερ ἤθελε παρῆσει μετὰ ταῦτα ἕναν καρπὸν. Ὡς ἐκ τούτου ἐνθ' ἐκάστη μῖνα ἐντὸς 30 ἡμερῶν καταστρέφει 30 καρποὺς, αἱ 7,500, τὰς ὅποιας ἤθελε φάγει μία φωλεὰ, καταστρέφουσι 225,000 μῆλα, ἀπῆθια, ροδάκινα κλ. Ἴδου ὅποια ζημίαι προέρχεται ἐκ τῆς καταστροφῆς μιᾶς φωλεᾶς. Νομίζομεν δι' αὐτὴν ἢ ἀπώλεια 225,000 ὄπωρων εἶναι τοιαύτη ὥστε ὀρεῖται ἕκαστος νὰ ἐπιστήσῃ ἐπ' αὐτῆς σπουδαίως τὴν προσοχὴν του. (ἠΦωνὴ Κερκυρας.)

ΑΙΝΙΓΜΑ Η'

Πίλους ἔχω διαφόρους μ' ἀριθμοὺς τὸν καθὲς ἕνα
 Ἴνα ἴδῃς δὲ τί εἶμαι, ἀθροισέ με καὶ θὰ εὕρῃς
 εἰκοσιτέσσαρα καὶ χίλια. Ἄν δὲ πάλιν ἐλαττώσῃς
 ἕνα ἐκ τῶν ἀριθμῶν μου καὶ τὴν θῆσιν των ἀλλάξῃς,
 τότε, βέβαια, θὰ μ' εὕρῃς, καὶ τῆς ἐποχῆς ὠραῖος
 στολισμὸς θὰ νὰ σοὶ γίνω. Ἄν μὲ λύσῃς θὰ σοὶ δώσω
 τὸ ὠραῖον τοῦτο δῶρον, ὡς τι ἄνθος, ὡς τι ῥόδον,
 ὅπως τὸ προσφέρῃς δῶρον εἰς ὠραῖον τινα κήρον.
 Εἰς τὰς χεῖρας σου μὲ ἔχεις καὶ ἀπορεῖς τί τάχα εἶμαι!
 Εἶμαι πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πάντες μὲ ἐπιθυμοῦσι.

E. A. P.

Λύσις Γρίφου 4

ω—θ—υ—αι—Πρωτῆ—χ—ωρα
 π—ια—ων—da—9—Αλπεις—τ—ωρα
 Ὡ—Ἀθῆναι—πρωτὴ—χώρα!
 ποῖα ὄντα θάλπεις τώρα;

Ἔλυσαν δ' αὐτὸν οἱ κκ. Εὐστάθιος Γ. Φάρος, Ν. Η. Κ. (Ἀθῆναι), Κ. Παρ. Θεοχάρης, Π. Ι. Μαλεβιτῆς, Η. Κ. Βλαχόπουλος, Σ. Β. Νικητῆς (Πάτραι), Ι. Κ. Τζάβας (Ἰδρα).

Το τερπνὸν ἅμα καὶ διδακτικὸν διήγημα ἡ Ῥόζα, ὅπερ ὁ καθηγητῆς κ. Γ. Κωνσταντινίδης μετέφρασε, πωλεῖται ἡδη παρὰ τοῖς βιβλιοπώλαις καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Ἀθηναίδος ἀντὶ Δραχμῆς.